

مقاله اصلی

ارتباط دنیاه‌گرایی با اعتقادات مذهبی و سلامت روان دانشجویان ورزشکار و غیر ورزشکار

تاریخ دریافت: ۹۹/۰۶/۰۳ - تاریخ پذیرش: ۹۹/۱۰/۱۰

خلاصه

مقدمه: دنیا‌گرایی به سبب اثر گذاری در حوزه اعتقاد و باور انسان به خداوند، قیامت و دیگر امور معنوی می‌تواند سلامت انسان را در حوزه های گوناگون فردی و اجتماعی به خطر افکند. هدف از این پژوهش، بررسی ارتباط دنیا‌گرایی با اعتقادات مذهبی و سلامت روان دانشجویان ورزشکار و غیر ورزشکار دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوی می‌باشد.

روش کار: پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی می‌باشد. ۴۰۰ نفر از دانشجویان در دو گروه ورزشکار و غیرورزشکار به طور تصادفی انتخاب شدند. به منظور گردآوری داده‌ها از سه پرسشنامه دنیا‌گرایی اکبری (۱۳۸۲)، سلامت روان گلدبرگ (۱۹۷۲) و نگرش مذهبی سراج زاده (۱۳۷۷) استفاده گردید. پایایی پرسشنامه دنیا‌گرایی ۰/۸۹، سلامت روان ۰/۸۳ و نگرش مذهبی ۰/۷۸ از طریق آلفای کرونباخ برآورد شد. داده‌ها توسط نرم افزار SPSS22 و از طریق آزمون پیرسون و آزمون تی مستقل مورد تحلیل قرار گرفت.

نتایج: نتایج نشان داد که بین دنیا‌گرایی با اعتقادات مذهبی و سلامت روان دانشجویان ورزشکار و غیرورزشکار رابطه‌ی معکوس و معنی‌داری وجود دارد. همچنین تفاوت معنی‌داری بین دنیا‌گرایی دانشجویان ورزشکار و غیرورزشکار مشاهده نشد درحالی‌که بین سلامت روان و اعتقادات مذهبی دانشجویان ورزشکار و غیر ورزشکار تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

نتیجه‌گیری: افرادی که به طور منظم و مداوم ورزش میکنند، همواره احساس سلامت و تندرستی کرده و اغلب به دور از هرگونه بیماری، ضعف و سستی اند و اینگونه فعالیت‌ها به کاهش هیجانات روحی و افزایش کیفیت زندگی منجر می‌شود.

کلمات کلیدی: دنیا‌گرایی، اعتقادات مذهبی، سلامت روان، دانشجویان ورزشکار و غیرورزشکار

نگین بابازاده^۱

محمد نصیری^{۲*}

^۱ کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی،

واحد خوی، دانشگاه آزاد اسلامی، خوی، ایران

^۲ استادیار مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی، واحد

خوی، دانشگاه آزاد اسلامی، خوی، ایران (نویسنده

مسئول)

Email: Nasiri@iaukhoy.ac.ir

مقدمه

در برابر نگرش مذهبی و معنوی، نگرش دنیاگرایی یا مادی-گرایی قرار دارد. دنیاگرایی یا مادی گرایی، مفهومی متضاد مفهوم مذهب و دین‌گرایی و معنویت است و به فقدان معنادهی فرامادی به موقعیت‌های زندگی روزانه اشاره دارد. در واقع در این چارچوب، فرد موقعیت‌های مختلف را تنها با دیدی مادی و همانگونه که به نظر می‌رسند، تعبیر می‌کنند. رویکردهای فلسفی مادی‌گرا حتی تجارب معنوی و مذهبی افراد معتقد را با دیدی مادی توجیه می‌کنند (۱). مقصود از دنیاگرایی که به عنوان منشاء انحراف و لغزشها معرفی شده، آن است که انسان با غفلت از اینکه دنیا تنها یکی از مراحل حیات وی می‌باشد که همه آن، دنیا را منزل، معبود، معشوق و فرمانده زندگی خود قرار دهد و عبد و اسیر مرکب و نیروی تحت فرمان دنیا گردد و به گونه‌ای تعلق خاطر و وابستگی به دنیا پیدا کند که ملاک و معیار او در همه صحنه‌های زندگی، منفعت دنیوی و مادی باشد. به دگر سخن، دنیایی مدموم است، که مقابل آخرت و در تضاد با آن باشد و پرداختن به آن، غفلت یا تغافل از حیات ابدی را به دنبال داشته باشد. اما هرگاه دنیا تجارتخانه و بازار مزرعه و محل کشت و کار، ممر و جاده‌ای به سوی ابدیت انسان و فرصتی تلقی شود که می‌توان از حیات همراه با آن، سلامت و سعادت انسانی را تضمین کند، بهترین نعمت خداست و اصلاً آخرت را در همین دنیا و به وسیله فرصت و امکانات موجود در آن می‌توان ساخت. لذا پس از سپری شدن دنیا و در صحنه قیامت و زمان برداشت حاصل و در یوم الحسره، غالب انسان‌ها حسرت و افسوس از دست دادن دنیا را می‌خورند که چرا از این فرصت و نعمت بزرگ استفاده و بهره بیشتری نبردند، حاصل آنکه به فرموده پیامبر خدا (ص): «این دنیا است که برای انسان خلق شده است و انسان نیز برای آخرت آفریده شده است» (۲). درباره تعریف دنیا در روایات، از امیر مومنان علی (ع) پرسیده شد، چرا دنیا را دنیا نامیده اند و آخرت را آخرت می‌گویند؟ حضرت فرمود: «دنیا دنیا نامیده شده است، چون به هر چیزی بسیار نزدیک است» (۳). در روایت دیگری از پیغمبر اکرم (ص) نیز آمده است،

از آن حضرت درباره دنیا سؤال شد، حضرت فرمود: «چون دنیا پست و حقیر است» (۳). امام خمینی نیز در تعریف دنیا گفته است: «دنیای هر کس همان آمال اوست، ... دنیا همان است که پیش شماست خود شما وقتی توجه به نقشتان دارید خودتان دنیا بیید. اما از شمس و قمر و طبیعت هیچ تکذیب نشده است، از این‌ها تعریف شده است، اینها مظاهر {خلقت} خداست» (۴). دنیا گرایی به سبب اثر گذاری در حوزه اعتقاد و باور انسان به خداوند، قیامت و دیگر امور معنوی می‌تواند سلامت انسان را در حوزه‌های گوناگون فردی و اجتماعی به خطر افکند. ۱- **حوزه فردی:** انسان‌هایی که غرق در مادیت و دنیاطلبی شدند، این خصوصیت آنان سبب می‌شود تا سلامت زندگی آنان در حوزه فردی، همچون آراستگی، پوشش، تغذیه، خواب و بیداری، بهداشت، تفریح و اوقات فراغت متزلزل گردد زیرا آنان توصیه‌های دینی را در اینگونه مسائل، زمانی رعایت می‌کنند که بالذت جویی آنان منافاتی نداشته باشد و همانگونه که در روایتی از رسول اکرم (ص) نقل شده است دوستی و وابستگی اینگونه افراد به دنیا می‌تواند منشاء هر لغزش و انحرافی از مسیر هدایت و بندگی آنان شود (۲). بر همین اساس وقتی رسول خدا (ص) در سفر معراج درباره اوصاف اهل دنیا از خداوند پرسش نمود اولین نشانه‌هایی که خدا به آن اشاره کرد، لغزش آنان در حوزه فردی بود که فرمود: «آنان کسانی هستند که خوردن، خنده، خواب و غضبشان زیاد است و انسانهای از خود راضی هستند» (۵). ۲- **حوزه اجتماعی:** انسان دنیا‌گرا به دلیل باور نداشتن یا سست بودن باورهای قبلی به خدا و قیامت، توصیه‌های دینی در مسائل اجتماعی را نادیده می‌گیرد و به راحتی حاضر نمی‌شود، حق و حقوق دیگران را رعایت نماید پیامبر عزیز اسلام (ص) در پی توجهی اهل دنیا به مسائل اجتماعی در آن حدیث قدسی از خداوند نقل نموده است که چنین انسانهایی به دلیل از خود راضی بودن وقتی به کسی بدی کردند حاضر به عذرخواهی نیستند و عذر کسی که در حق آنان بدی کرده است را نمی‌پذیرند، آدمهای پر ادعایی هستند ولی کمتر به دیگران خدمت می‌کنند،

آرامش روحی و روانی وجود ندارد. دنیاگرایی، اشتغال به دنیا و غفلت از یاد خدا را به همراه دارد، و غفلت از یاد خدا، باعث اضطراب است؛ زیرا در آیه شریفه ۲۸ سوره رعد در قرآن کریم، آمده است که: «الا بذکر الله تطمئن القلب»؛ تنها با یاد خداست که دل ها آرام می شود. از آنجایی که دنیاگرایی در تضاد با ارزشهای دینی است و سلامت روان با ارزشهای دینی رابطه ی مستقیمی دارد انتظار میرود که تمایل بر دنیا گرایی روی ارزش های دینی و سلامت روان تاثیر بگذارد.

در پژوهشی معصوم و سرکر (۲۰۱۷) در یک نمونه ی ۴۱۲ نفری به بررسی تأثیر گرایش به ارزش دنیاگرایی بر دینداری در بنگلادش پرداخت و رابطه ی منفی بین دنیا گرایی با اعتقادات مذهبی را گزارش نمودند (۸). راکراکا کارن و همکاران (۲۰۱۳) در پژوهشی براساس یک مطالعه گسترده در مالزی که متشکل از چندین خرده فرهنگ مذهبی (عمدتاً مسلمانان، بوداییان و هندوها) می باشد، نشان داد که تأثیر دینداری بر ماتریالیسم و رضایت از زندگی در بین مسلمانان از چینی ها و هندی ها قوی تر است، و دینداری تأثیر منفی بر رابطه مادی گرایی دارد (۹). پارسا مهر و همکاران (۱۳۹۴) در پژوهشی بر روی ۱۱۳ نفر از دانشجویان ورزشکار دانشگاه یزد پرداختند نشان دادند دینداری رابطه ی مستقیم و معناداری با مشارکت ورزشی دارد (۱۰). درخشنده و اسماعیل زاده قندهاری (۱۳۹۶) در پژوهشی به بررسی رابطه ی دینداری و مشارکت ورزشی در میان ۳۷۲ نفر از دانشجویان دانشگاه یزد پرداختند و نشان دادند بین مولفه های مربوط به دینداری و میزان مشارکت ورزشی رابطه معنی داری وجود دارد (۱۱).

اعتقادات مذهبی از مواردی است که نقش بسیار مهمی در ابعاد مختلف زندگی انسانها دارد. نوع نگرش به دین، نوع زندگی دنیایی و سعادت اخروی انسان را تعیین می کند. همچنین، چگونگی برخورد با دنیا نیز، در سعادت آدمی بسیار تأثیر می گذارد. با توجه به این که در عصر حاضر تمایل به دنیاگرایی بین

خدمت زیاد مردم را کم به حساب می آورند در مقابل کاری که انجام ندادند خود را می ستایند و عیب های دیگران را به زبان می آورند و خوبی آنان را مخفی می کنند و در برابر معلمان خود تواضع ندارند (۵).

سلامت روان به عنوان یکی از دو رکن سلامتی، لازمه ی یک زندگی مفید، موثر و رضایت بخش فردی است، و سلامت روان افراد یک جامعه، خصوصاً اقشار موثر و سازنده ی آن، لازمه ی پویایی، بالندگی و اعتلای آن جامعه است (۶). پیرامون اهمیت مذهب بر سلامت روانی می توان به سخن بنیامین راش به عنوان پدر علم روانپزشکی اشاره کرد. او اظهار می دارد که نقش مذهب در سلامت روانی انسان همانند اکسیژن برای تنفس است. (۷). دین از عوامل مهم و تأثیر گذار در سلامت روان است. دین چهره جهان را در نظر فرد دیندار دگرگون می سازد و طرز تلقی او را از خود، خلقت و رویدادهای پیرامون تغییر می دهد. فرد دیندار خود را تحت حمایت و لطف همه جانبه ی خداوند، بزرگترین نیروی موجود می بیند و بدین ترتیب احساس اطمینان و آرامش و لذت معنوی عمیقی به وی دست می دهد. او خداوند را منشا خیر و برکت می داند. بنابراین در نظر چنین فردی همه رویدادها حتی بلاها و مصائب نعمت، آزمایشی از جانب خداوند تلقی می شوند. او خود را موظف می داند که سختی هایی که با قدرت عقل قابل توجیه نیستند، با ایمان تحمل نماید تا به تکامل دست یابد. چنین فردی به واسطه ی ناملايمات و ناکامیهای زندگی دچار ناامیدی و اضطراب نمی گردد، زیرا خداوند را حامی خویش می داند. او اطمینان دارد که این حوادث و رویدادها هستند و او پاداش صبر خود را خواهد گرفت. فرد دیندار با همنواعت خود و اطرافیان خود رابطه ی خوب و مبتنی بر احترام متقابل و محبت برقرار می کند. در قرآن در سوره مبارکه فتح می خوانیم: «هو الذی انزل السکینه فی قلوب المؤمنین لیزدادوا ایمانا مع ایمانهم..؛ او کسی است که آرامش را در دل های مؤمنان نازل کرد تا ایمانی به ایمانشان بیفزایند...» (آیه ۴، سوره فتح). اولین برداشتی که صورت می گیرد این است که بدون ایمان،

³ Rakrachakarn

¹ Mental health

² Masoom and Sarker

دانشجویان دانشگاه آزاد واحد خوی می باشد. برای انتخاب نمونه آماری، با توجه به تعیین حجم نمونه از جدول مورگان استفاده گردید. آزمودنی ها شامل ۴۰۰ نفر از دانشجویان ورزشکار و غیرورزشکار که در ترم پاییز سال ۱۳۹۸-۱۳۹۹ مشغول به تحصیل بودند، به روش تصادفی ساده انتخاب شدند. ۲۱۳ نفر را دانشجویان غیرورزشکار و ۱۸۷ نفر را دانشجویان ورزشکار تشکیل می داد. دانشجویان ورزشکار و غیرورزشکار بر اساس سابقه عضویت در تیم های ورزشی مشخص شده است، دانشجویانی که سابقه عضویت حداقل در یکی از تیم های ورزشی (جهانی، المپیک، ملی، استانی، شهری، آموزشگاهی و دانشجویی) را داشته باشند، جزء ورزشکاران محسوب می شوند و در غیراینصورت غیرورزشکار می باشند.

ابزار گردآوری داده ها

در این پژوهش از ۳ پرسشنامه دنیاگرایی اکبری (۱۳۸۲)، سلامت روان گلدبرگ (۱۹۷۹) و نگرش مذهبی سراج زاده (۱۳۷۷) استفاده شد که طیف نمره گذاری آنان از نوع لیکرت ۵تایی می باشد. همچنین جهت سنجش روایی پرسشنامه ها از ظاهر و محتوای پرسشنامه ها، نظر ۱۵ نفر از کارشناسان و متخصصین که در امر تدوین پرسشنامه خبره می باشند مورد تایید قرار گرفت. همچنین جهت سنجش پایایی پرسشنامه ها از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شد و معیار قابل قبول برای پایایی پرسشنامه ها ۰/۷ به بالا می باشد، لذا در پایایی های پرسشنامه ها این معیار مورد توجه قرار گرفت. در ذیل هر کدام شرح داده می شود:

الف- پرسشنامه دنیا گرایی

این پرسشنامه توسط اکبری در سال ۱۳۸۲ برای سنجش میزان دنیاگرایی ساخته شد که از ۶۰ سوال و ۶ خرده مقیاس تشکیل شده است که براساس طیف لیکرت ۵ درجه ای نمره گذاری می شود و خرده مقیاس های این پرسشنامه عبارتند از: الف- علایم روانی دنیا گرایانه، ب- گرایش های اجتماعی دنیا گرایانه، ج- عدم گرایش به عبودیت، د- تجمل گرایی، ه- عدم تعبد به احکام، و-

مردم بیشتر شده و دینداری مردم کاهش یافته است، بررسی این که آیا این دو موضوع رابطه ای با یکدیگر دارند بسیار حائز اهمیت می باشد. همچنین بنا به اهمیت و نقش بهداشت روانی در زندگی فردی و اجتماعی، سازمان جهانی بهداشت آن را به عنوان یکی از اولویت های کاری خود قرار داده و درصدد برنامه ریزی های کلان در این زمینه بر آمده است. امروزه بسیاری از رفتارهای فردی و اجتماعی به خصوص جنبه هایی از بزهکاری، استرس و کارکردهای خانواده با اصطلاحات بهداشت روانی مورد بحث و بررسی قرار می گیرد. این امر نشان دهنده اقبال مردم به ویژه جامعه علمی به مباحث بهداشت روانی است. رسول خدا (ص) در کلامی کوتاه و پر معنی، فلسفه رسالت خود را پرورش و به فعلیت رسانده فضایل اخلاقی بر شمرده و پرده ای از اهمیت و نقش صفات اخلاقی در بهداشت روانی برداشته است. پس، دین و دنیا رابطه ی نزدیکی دارند. با مطالعه گزارش های موجود، پژوهشی در رابطه با ارتباط تمایل به دنیاگرایی با اعتقادات مذهبی و سلامت روان دانشجویان ورزشکار و غیر ورزشکار انجام نگرفته است. همچنین با توجه به این که ورزش کردن در روح و روان انسان تاثیر به سزایی دارد و از سویی در منابع مختلف به مریبان و دست اندرکاران ورزشی توصیه شده است که در انتخاب بازیکنان خود به ویژگیهای شخصیتی و روانی آنها توجه کنند و آنها را به عنوان یکی از معیارهای انتخاب بازیکنان قرار دهند و همچنین توصیه شده است که در درمان بیمارانی که به نوعی دارای مشکلات عاطفی و شخصیتی مانند افسردگی، اضطراب و ... می باشند، بر اجرای فعالیت های ورزشی تأکید شود. پس با توجه به این که تاکنون پژوهشی در مورد ارتباط تمایل به دنیا گرایی با اعتقادات مذهبی و سلامت روان دانشجویان ورزشکار و غیر ورزشکار صورت نگرفته است، انجام این پژوهش کاملاً ضروری به نظر می رسد.

روش کار

روش تحقیق پژوهش حاضر از نوع توصیفی همبستگی است که به صورت میدانی اجرا گردید. جامعه آماری شامل کلیه

برابر با ۰/۸۲ بوده است. نتایج بررسی مقدماتی توسط یعقوبی و همکاران (۱۳۷۴) و گلدبرگ (۱۹۷۷) نشان داد که حساسیت این آزمون در بهترین حالت نمرهٔ برش ۲۱ و برای هر کدام از عامل ها ۶ می باشد. در تفسیر نمره سلامت روان از نقطه برش ۲۱ استفاده می کنند. افرادی که نمره ۲۱-۰ کسب کرده اند افراد سالم هستند و افرادی که نمره بین ۴۲-۲۱ کسب می کنند ناسالم هستند و نفراتی که نمره بیشتر از ۴۲ کسب کرده اند میزان اختلال روانی بسیار بالاست.

ج- پرسشنامه سنجش نگرش مذهبی^۱

این پرسشنامه توسط سراج زاده (۱۳۷۷) و بر اساس مدل گلاک^۲ و ستارک^۳ با اسلام به ویژه اسلام شیعی تطبیق داده شده است و توسط محمدی (۱۳۸۵) آماده سازه شده است. این پرسشنامه شامل ۲۶ عبارت است که چهار بعد دینداری را می سنجد: ۱- بعد اعتقادی که عبارت است از باورهایی که انتظار می رود پیروان آن دین به آن اعتقاد داشته باشند. ۲- بعد تجربه ای که ناظر بر عواطف، تصورات و احساسات مربوط به داشتن رابطه با خداست، ۳- بعد پیامدی که ناظر بر تاثیر باورها، اعمال، تجارب و دانش دینی است، ۴- بعد مناسکی یا اعمال دینی همچون عبادت و نماز است و جملات این پرسشنامه به صورت چهار گزینه ای برای بیان احساس آزمودنی بعد کاملاً موافق تدوین شده است. میزان نمره آزمودنی در هر یک از خرده مقیاس ها و میزان نمره هر فرد در شاخص نمره کل به عنوان میزان شدت نگرش مذهبی کلی فرد و با شدت آن بعد تفسیر می شود. هرچه نمره فرد در بعدی بالاتر باشد شدت نگرش مذهبی فرد در آن بعد خاص بیشتر است. همین تفسیر در مورد نمره در شاخص نمره کل نیز صدق می کند. همچنین میزان پایایی آزمون از طریق آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۷۸ بدست آمد و روایی این پرسشنامه از نظرخواهی تعدادی از دانشجویان دکتری که با اسلام آشنایی کامل داشتند توسط سراج زاده (۱۳۷۷) به دست آمده است، رابطه ی بین نمره های دین داری آنها در مقیاس گلاک

آخرت گریزی. حداقل امتیاز ممکن در این پرسشنامه ۶۰ و حداکثر امتیاز ممکن ۳۰۰ است و تفسیر نمرات در این پرسشنامه به سه شکل می باشد: اگر مجموع نمرات بین ۶۰ تا ۱۲۰ باشد میزان دنیاگرایی کم، مجموع نمرات بین ۱۲۰ تا ۱۸۰ میزان دنیاگرایی متوسط و مجموع نمرات بالاتر از ۱۸۰ میزان دنیاگرایی بالا است و میزان پایایی آزمون با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۹ بدست آمد. بنابراین از آنجا که حداقل سطح قابل قبول برای پایایی پرسشنامه ۰/۷۰ می باشد می توان چنین نتیجه گرفت که پرسشنامه از پایایی خوبی برخوردار و نتایج حاصل از آن قابل اعتماد است (۱۲).

ب- پرسشنامه سلامت روان گلدبرگ

به منظور بررسی سلامت روان دانشجویان از پرسش نامه سلامت روان استفاده شد. این پرسش نامه به صورت فرم های ۶۰، ۳۰، ۲۸، ۱۲ سوالی می باشد. فرم ۲۸ سوالی در اقدامی به منظور افزایش واریانس و براساس تحلیل عوامل بر روی فرم اصلی ساخته شد و شامل ۴ مقیاس ۷ سوالی (نشانه های جسمی، نشانه های اضطرابی، اختلال در عملکرد اجتماعی و نشانه های افسردگی) می باشد. فرم ۲۸ ماده ای این پرسشنامه دارای این مزیت است که برای تمام افراد جامعه طراحی شده است (فتحی آشتیانی و داستانی، ۱۳۸۸). مطالعات روان سنجی مختلف حاکی از پایایی و روایی قابل توجه پرسش نامه سلامت روان ۲۸ سوالی می باشد. هومن در پژوهشی تحت عنوان استانداردسازی پرسش نامه سلامت روان بر روی دانشجویان دختر و پسر دوره های کارشناسی دانشگاه تربیت معلم بر روی گروه ۷۵۱ نفری، ضریب آلفای کرونباخ که نشان دهنده هماهنگی درونی است برای مقیاس های فرعی علایم جسمانی ۰/۸۵، علایم اضطراب ۰/۸۷، اختلال در کنش اجتماعی ۰/۷۹ و علایم افسردگی اساسی برابر ۰/۹۱ و برای کل مقیاس که نشان دهنده سلامت روان است برابر با ۰/۸۳. بدست آمده است و هم چنین مقدار ضریب روایی آزمون

³ Stark

¹ Religious Beliefs assessment inventor

²Glock

جنسیت	زن	۲۱۶	۵۴
	مرد	۱۸۴	۴۶
سابقه ورزشی	ورزشکار	۲۱۳	۵۳
	غیرورزشکار	۱۸۷	۴۷

با توجه به جدول فوق، تعداد ۱۸۴ نفر از جامعه آماری را دانشجویان مرد تشکیل می دهد، بنابراین ۴۶ درصد اعضای نمونه، دانشجویان مرد و تعداد ۲۱۶ نفر از جامعه آماری را دانشجویان زن تشکیل می دهد که ۵۴ درصد نمونه را تشکیل می دهند. با توجه به جدول فوق، تعداد ۲۱۳ نفر از جامعه آماری را دانشجویان ورزشکار تشکیل می دهد، بنابراین ۵۳ درصد اعضای نمونه، دانشجویان ورزشکار و تعداد ۱۸۷ نفر از جامعه آماری را دانشجویان غیرورزشکار تشکیل می دهد که ۴۷ درصد نمونه را تشکیل می دهند.

و ستارک و نمره ارزیابی خود آنان از دینداریشان از روش بازآزمایی و آلفای کرونباخ 0.88 و 0.71 گزارش شده که این میزان به عنوان روایی در نظر گرفته شده است. (۱۳ و ۱۴).

به منظور ارزیابی داده ها از آمار توصیفی و آمار استنباطی ضریب همبستگی پیرسون و آزمون تی استفاده شد و لازم به ذکر است که برای تجزیه و تحلیل داده ها نرم افزار **SPSS** نسخه ۲۲ مورد استفاده گردید.

نتایج

در جدول ۱ جنسیت و سابقه ورزشی آزمودنی ها نشان داده شده است.

جدول ۱. توصیف جنسیت و سابقه ورزشی آزمودنی ها

مشخصات عمومی	فراوانی	درصد
--------------	---------	------

جدول ۲. ضریب همبستگی پیرسون بین دنیاگرایی با اعتقادات مذهبی و ابعاد آن

متغیر	بعد اعتقادی	بعد تجربه ای	بعد پیامدی	بعد مناسکی	نگرش مذهبی
ورزشکاران	-۰/۱۴۳	-۰/۱۳۹	-۰/۲۱۶	-۰/۲۰۷	-۰/۲۳۵
غیرورزشکاران	-۰/۱۱۹	-۰/۱۲۵	-۰/۱۳۷	-۰/۱۴۰	-۰/۱۴۶

دنیاگرایی، میزان نگرش مذهبی کاهش می یابد. همچنین با افزایش دنیاگرایی، همه ابعاد نگرش مذهبی شامل بعد اعتقادی، بعد تجربه ای، بعد پیامدی و بعد مناسکی نیز کاهش می یابد.

با توجه به نتایج جدول ۲، مشخص می شود که در دو گروه ورزشکاران و غیرورزشکاران بین دنیاگرایی و نگرش مذهبی ارتباط منفی و معنی داری وجود دارد، با این توضیح که میزان ارتباط در غیرورزشکاران بیشتر است، به این معنی که با افزایش

جدول ۳. ضریب همبستگی پیرسون بین دنیاگرایی با سلامت روان و ابعاد آن

متغیر	علائم جسمانی	علائم اضطراب	علائم افسردگی	اختلال در کارکرد اجتماعی	سلامت روان
ورزشکاران	۰/۱۱۲	۰/۰۹۰	۰/۱۲۱	۰/۱۲۸	۰/۱۴۲
غیرورزشکاران	۰/۲۳۸	۰/۲۷۶	۰/۲۸۸	۰/۲۹۶	۰/۳۵۲

با توجه به نتایج جدول ۳، مشخص می شود که در دو گروه ورزشکاران و غیرورزشکاران، بین دنیاگرایی و نمرات سلامت روان ارتباط مثبت و معنی داری وجود دارد. به این معنی که با افزایش فرسودگی شغلی، میزان نمره سلامت روان در کارکنان نیز افزایش می یابد (نمره سلامت روان زیاد به معنای کاهش سلامت روان می باشد و برعکس)، با این توضیح که سلامت روان

غیرورزشکاران بیشتر از ورزشکاران کاهش می یابد. همچنین با افزایش دنیاگرایی، نمرات همه ابعاد سلامت روان شامل علایم جسمانی، علایم اضطراب، اختلال در کنش اجتماعی و علایم افسردگی نیز افزایش می یابد (افزایش نمرات ابعاد به معنای کاهش میزان سلامت روان می باشد).

جدول ۴. نتایج آزمون t مستقل دنیا گرایی، اعتقادات مذهبی و سلامت روان دانشجویان ورزشکار و غیرورزشکار

مؤلفه ها	میانگین		اختلاف میانگین	t	درجه آزادی	سطح معنی داری
	غیرورزشکاران	ورزشکاران				
دنیا گرایی	۱۵۸/۶۶	۱۵۰/۳۰	۸/۳۶	۱/۷۵۳	۳۹۸	۰/۸۰
نگرش مذهبی	۶۹/۷۰	۷۵/۷۶	-۶/۰۵	-۲/۷۷	۳۹۸	۰/۰۶
سلامت روان	۲۳/۱۶	۲۰/۶۸	۲/۴۸	۲/۰۱	۳۹۸	۰/۰۴۴

با توجه به جدول بالا تفاوت معناداری در دنیا گرایی دانشجویان ورزشکار و غیر ورزشکار پیدا نشد. ولی سلامت روان دانشجویان ورزشکار و غیر ورزشکار بود و به دلیل اینکه اعداد بالای پرسشنامه سلامت روان نشان اختلال روان بالا می باشد پس دانشجویان ورزشکار سلامت روان بالاتری نسبت به دانشجویان غیر ورزشکار دارند. همچنین تفاوت معنی داری بین نگرش مذهبی دانشجویان ورزشکار و غیر ورزشکار بود و دانشجویان دانشجویان ورزشکار نگرش مذهبی بالاتری نسبت به دانشجویان غیر ورزشکار داشتند

بحث و نتیجه گیری

با توجه به نتایج حاصل از این پژوهش، دنیا گرایی با اعتقادات مذهبی رابطه منفی و عکس دارد و هرچه فرد اعتقادات مذهبی پایینتری داشته باشد دنیا گرایی بالاتری دارد. معصوم و سرکر (۲۰۱۷)، ملایی و یزدخواستی (۱۳۹۸)، طاهری (۲۰۱۶) و سونارد و همکاران (۲۰۰۱) نشان دادند که بین دنیا گرایی با

اعتقادات مذهبی همبستگی منفی و معناداری وجود دارد که با نتایج این پژوهش همسو می باشد (۱۷ و ۱۶ و ۱۵ و ۸). همچنین دنیا گرایی از دیرباز به دلیل ارتباط منفی با دینداری گزارش شده است (۱۸). همچنین بوروگز و ریندفلیش (۲۰۰۲) بین ارزشهای جمعی محور یک تجربه (به عنوان مثال تحقق مذهبی) و ماتریالیسم رابطه منفی گزارش نمودند (۱۹). طبق دیدگاه ملاصدرا مطابق با قرآن دنیای مذموم و ممدوح وجود دارد، دنیای ممدوح یعنی دنیایی که به عنوان ابزار یا مقدمه ای برای آخرت در نظر گرفته شود و به وسیله آن آخرت به دست بیاید که دنیا از جهت فراهم کردن زمینه و امکانات لازم برای سیر و تکامل انسان مورد ستایش است و باید از تمامی فرصت های آن به نحو احسن استفاده کرد و دنیای مذموم یعنی دنیایی که به نظر استقلالی در آن نگاه شود و بر آخرت ترجیح یابد و به خاطر آن آخرت از دست برود یعنی انسان بازیچه و سرگرم اموری شود که او را از انجام گاهای مهمتر باز می دارد. در نتیجه دنیا گرایی را می توان دلپستن به لذات و اموری که فانی است و مانع سیر

گرای با عا كاهش سلامت روان می شود (۲۲). همچنین در پژوهش دیگری بخشی نیا (۱۳۹۵) نیز نشان داد كه روان رنجوری ارتباط مثبت و معناداری با مادی گرایی دارد كه این دو پژوهش تاحدودی با پژوهش ما شباهت دارد (۲۳). با توجه به نتایج حاصل از این پژوهش تفاوت معناداری در دنیا گرایی دانشجویان ورزشكار و غیر ورزشكار پیدا نشد. تاكنون پژوهشی در خصوص دنیا گرایی دانشجویان ورزشكار و غیر ورزشكار انجام نگرفته است.

تفاوت سلامت روان دانشجویان ورزشكار نسبت به غیر ورزشكار معنی دار بود و دانشجویان ورزشكار سلامت روان بالاتری نسبت به دانشجویان غیر ورزشكار دارند. در پژوهشی محمدرزاده براننده (۱۳۹۵) نشان داد كه دانش آموزان ورزشكار از سلامت روانی بهتری برخوردارند كه با پژوهش حاضر همسو است (۲۴)، همچنین این یافته با نتایج پژوهش‌های شعبانی‌بهار و همكاران (۱۳۸۹)، سیداحمدی و همكاران (۱۳۸۹)، رضانی و حجازی (۱۳۹۶) همسو می‌باشد (۲۷ و ۲۶ و ۲۵). البته به نظر می‌رسد كه این نتیجه چندان دور از انتظار نباشد؛ چرا كه شركت در فعالیت‌های بدنی و ورزشی بی‌شك آثار مطلوب جسمانی و روانی را به ارمغان می‌آورد. افرادی كه به‌طور منظم و مداوم ورزش می‌كنند، همواره احساس سلامت و تندرستی کرده و اغلب به دور از هرگونه بیماری، ضعف و سستی‌اند و این‌گونه فعالیت‌ها به كاهش هیجانان روحی و افزایش کیفیت زندگی منجر می‌شود. این‌گونه فعالیت‌ها به ویژه در دانشجویان كه در آغاز دوران جوانی به‌سر می‌برند و سرشار از انرژی جسمانی و روانی‌اند، می‌تواند بسیار حایز اهمیت باشد. چراكه فعالیت‌های بدنی و ورزش منظم و مستمر به شرط داشتن علاقه و انگیزه‌ی لذت بردن از آنها، ضمن ایجاد سلامت جسمانی و روانی، موجب گذارن اوقات فراغت دانش آموزان و جلوگیری از ورود افكار انحرافی به ذهن می‌شود و شادی، رقابت و هیجان سالم، حس تعاون و مسئولیت- پذیری و ... را به ارمغان می‌آورد (۲۵). در تبیین این یافته می‌توان گفت كه دانشجویان ورزشكار، برای برخورد با مشكلات از شیوه

انسان در عوالم دیگر می‌شود، تعریف كرد. عطایی یکی از صفات دنیا گرایان را تجمل خواهی معرفی می‌كند وی معتقد است كه رفاه، تجمل گرایی و غرق شدن در دریای لذایذ و نعمت‌های دنیوی، و دور شدن از معنویات رابه همراه دارد كه از عواقب آن طغیان و سركشی، انحطاط اجتماعی، وابستگی اقتصادی، گسترش فحشا و منكرات و پشت كردن به ارزش‌ها است (۲۰).

طبق نتایج حاصل از همبستگی پیرسون رابطه‌ی دنیا گرایی با سلامت روان دانشجویان معنادار است و دنیا گرایی با سلامت روان رابطه عكس دارد. اكبری (۱۳۸۸) و آشتیانی در پژوهشی، رابطه منفی و معنی دار بین دنیا گرایی و سلامت روان را گزارش نمود و بیان نمود كه هرچه دنیا گرایی بیشتر باشد سلامت روان پایین‌تر است (۲۱). از دیدگاه امیرالمومنین امام علی (ع) افراد مبتلا به دنیا گرایی انگیزه لذت جویی بسیار نیرومندی دارند، دنیا پرستان چیزی از دنیا به دست نمی‌آورند و آتش عشق آنان تندتر می‌گردد، کسی كه به حرام برسد از آنچه به دست آورده راضی و بی‌نیاز نمی‌شود. ذهن این افراد همواره به امور مادی مشغول است و امور دنیوی را بر اخروی ترجیح می‌دهند. معمولاً از یاد خدا، مرگ، قیامت و حساب روز واپسین غافل می‌شوند؛ كه غفلت از این امور اخروی آسیب‌های بر فرد در زندگی دنیایی وارد می‌كند. از دیدگاه حضرت دنیا گرایی سلامت روانی فرد را مختل می‌كند. با اندیشه به سخنان حضرت علی (ع) می‌توان این موضوع را كه دنیا گرایی تاثیر منفی بر اعتقادات مذهبی دارد را به خوبی درك نمود و فهمید كه این سخنان مهر تاییدی بر نتایج حاصله‌ی این پژوهش می‌باشند.

طبق نتایج حاصل از همبستگی پیرسون بین دنیا گرایی با سلامت روان دانشجویان و غیرورزشكار رابطه‌ی معناداری وجود دارد، این بدین معناست كه هر چقدر دنیا گرایی بالاتر باشد میزان اختلال روانی بالاتر و سلامت روان كمتر می‌باشد. پس فرضیه‌ی چهارم پژوهش تأیید و فرضیه صفر رد می‌گردد. در پژوهشی ابراهیمی و شهابی زاده (۱۳۹۳) در پژوهشی نشان دادند كه دنیا

کمتر بهره مند است. مثلی است معروف که می گوید: "عقل سالم در بدن سالم است"؛ زیرا تأثیر متقابل جسم و جان، مسئله ای ثابت شده و مسلم است. پیامبر اکرم می فرماید: خوشا به حال کسی که زندگی در حد کفایت و قوی و نیرومند باشد (۲۸). از همین رو در تاریخ ادیان می خوانیم وقتی قوم بنی اسرائیل پادشاهی از خدا خواستند، طالوت با دو ویژگی معرفی می شود: خداوند طالوت را برای شما برگزید و قدرت علمی و جسمی فزونی به او عطا فرمود (بقره، ۲۴۷). امروزه مذهب و معنویت و تأثیرات آنها بر سلامت جسمانی و روانشناختی موضوع بسیاری از تحقیقات و فعالیت های بالینی است (۲۹).

تشکر و قدردانی

این مقاله برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوی می باشد. از تمامی دانشجویانی که به عنوان آزمودنی در این پژوهش همکاری نمودند تشکر و قدردانی می شود.

تعارض منافع

این مطالعه فاقد تضاد منافع می باشد.

فعال حل مسئله یعنی شیوه ای که فشار روانی را به تجربه ای بی-خطر تبدیل می کند، بهره می گیرند و بنابراین سطح نگرانی و احساس خطر در افراد سرسخت در پیشامدهای ناگوار بسیار پایین است. دانشجویان ورزشکار به رویارویی موفق و کارآمد در برابر استرس ها با وجود پیشامدهای ناگوار امیدوارند، از توانایی یافتن معنی در تجارب آشفته ساز برخوردارند و به نقش خود به عنوان فرد ارزنده و با اهمیت باور دارند. بنابراین این دانشجویان موقعیتهای ناگوار را چالش انگیز ارزیابی می کنند تا تهدید کننده. حس تعهد بیشتر نسبت به خود و کار خود دارند، حس بیشتری از کنترل در مورد زندگی شان تجربه می کنند و عوامل فشارزا را به عنوان فرصت های بالقوه برای تغییر می بینند و از این رو سلامت روان خود را حفظ می کنند.

همچنین تفاوت معنی داری بین اعتقادات مذهبی دانشجویان ورزشکار و غیر ورزشکار بود و دانشجویان ورزشکار اعتقادات مذهبی بالاتری نسبت به دانشجویان غیر ورزشکار داشتند. پارسا مهر و همکاران (۱۳۹۴) و درخشنده و اسماعیل زاده قندهاری (۱۳۹۶) نشان دادند بین مولفه های مربوط به دینداری و میزان مشارکت ورزشی رابطه معنی دار وجود دارد (۱۱ و ۱۰). از دیدگاه عقل و دین، ورزش برای تقویت و سلامت جسم ضرورت دارد. ملتی که بدنی سالم، بانشاط و نیرومند ندارد از عقل و تفکر شایسته

Original Article

The Relationship between worldliness with Religious Beliefs and Mental Health of Athlete and Non-Athlete Students

Received: 24/08/2020 - Accepted: 30/12/2020

Negin Babazadeh¹
Mohammad Nasiri^{2*}

¹ Ms of Sport Management, Department of Physical Education, Khoy Branch, Islamic Azad University, Khoy, Iran.

² Assistant Professor of Sport Management, Department of Physical Education, Khoy Branch, Islamic Azad University, Khoy, Iran. (Corresponding Author)

Email: Nasiri@iaukhoy.ac.ir

Abstract

Introduction: Injury behavior is one of the most common problems among adolescents today. The aim of this study was to predict self-injurious behaviors based on parent-child relationship and emotional regulation with the mediating role of early maladaptive schemas and coping styles.

Methods: The method of the present study was correlation of structural equations. The statistical population of this study consisted of high school students in Tehran in the academic year 2020-2021, of which 300 samples were selected by cluster random sampling. Samplers completed the Intentional Self-harm Scale (DSHI), Lazarus Coping Strategies (WOCQ), Young Schema (YSQ), Cognitive Emotion Regulation (CERQ), and Parent-Child Relationship Assessment (PCRS).

Results: Findings showed that the structural model of the study based on the mediating role of early maladaptive schemas and coping styles with stress between parent-child relationship and emotional regulation with self-harming behaviors fits with the collected data. Emotional coping style in a positive way and problematizing coping style in a negative and significant way, initial maladaptive schemas in a positive and significant way, adaptive cognitive emotion regulation strategies in a negative and non-adaptive cognitive emotion regulation strategies in a positive and significant way. The parent / child relationship negatively and significantly predicts self-harming behaviors.

Conclusion: Based on the results, it can be concluded that in order to prevent and control adolescents' self-harming behaviors, it is necessary to pay attention to the parent-child relationship and early maladaptive schemas, coping styles and stress regulation.

Keywords: Self-Injurious Behaviors, Parent-Child Relationship, Emotional Regulation, Early Maladaptive Schemas, Coping Styles

References

1. Ugwu F, Ugwu C. Anointing without money: Exploring the relationships between materialism, happiness and daily spiritual experience in a Nigerian sample. *International Journal of Asian Social Science*. 2013; 3(5):1196-1207.
2. Ibn-e Sho'beHarani, Hasan Ibn-e Ali. Tohaf olOghol. Tehran: Amir Kabir; 2003: p. 201(Arabic).
3. Motaghi-e Hendi, Taghi-e Din. Beirout: Moasesat-olResalah; 1992: p. 194 (Arabic).
4. Mosavi Khomeini, Rohollah. Adab-olSalat. Tehran: Moasese-ye Tanzim va Nashr-e Athar-e Emam Khomeini; 2009: P.49- 51(Arabic).
5. Khansari, Jamal. Sharh-e Qorar-olHekam. Tehran: Daneshgah-e Tehran; 1987: P.200 (Arabic).
6. Pakizeh Ali. A comparative study of students' mental health and the effect of spiritual activation on it. 4th National Seminar on Student Mental Health, Tehran. 2004 (Persian).
7. Karami Jahangir, Roghanchi Mahmoud , Attari Yousefali, Bashideh Kiomars, Shokri Mahtab. A Study of Multiple Relationships between Religious Orientation and Mental Health in Razi University Students. *Journal of Educational Sciences and Psychology*, Shahid Chamran University. 2006; 13(3): 31-52 (Persian).
8. Masoom Muhammad Rehan, Sarker Moniruzzaman. The Effect of Materialistic Value-Orientation on Religiosity in Bangladesh: An Empirical Investigation. *Journal of religions*. 2017; 10: 1-14.
9. Rakrachakarn V, Moschis G P, Ong F S, Shannon R. Materialism and Life Satisfaction: The Role of Religion. *Journal of Religion and Health*. 2013; 54(2): 413–426.
10. Parsamehr Mehraban, Niknejad Mohammad Reza, Rasooli Nejad Seyed Pouya, Asghari Vahid. A Survey of the Sanctification of Sport among Athletes and Related Factors (Case Study: Athletic Students of Yazd University). *Journal of Sports Management and Motor Behavior*. 2015; 12(24): 173-186. (Persian).
11. Derakhshandeh Shirin, Esmailzadeh Kandahari Mohammad Reza. Investigating the Impact of Religiosity and Religious Tendencies on Sports Participation of Athletic and Non-Athletic Students, 2nd International Conference on Applied Research in Physical Education, Sports and Championship Sciences, Tehran, Salehan University. 2017(Persian).
12. Akbari Allah Reza, Fathi Ashtiani Ali. Construction of a scale for measuring secularism (Masad) based on religious texts. *Journal of Psychology and Religion*. 2009; 2(4):71-100 (Persian).
13. Stark Rodney. Must all Religion be Supernatural? in: Bryan Wilson (ed.), *The Social Impact of New Religions*, New York: Rose of Sharon Press. 1977:P. 59-177.
14. Mohammadi Seyed Davood, Mehrabizadeh Honarmand Mahnaz. The Relationship between Religious Attitude and Place of Control and the Role of Gender. *Quarterly Journal of Psychological Research*. 2007; 9(3,4): 47-62 (Persian).
15. Mollaei Mohammad Hassan, Yazdkhasti Fariba. The causal model of the relationship between "religion", "psychological hardness", "secularism" and "problem solving" in soldiers. *Two Quarterly Journal of Islamic Studies and Psychology*. 2018; 13(24):145-156 (Persian).
16. Taheri Babak. Emotional Connection, Materialism, and Religiosity: An Islamic Tourism Experience. *Journal of Travel and Tourism Marketing*. 2016; 33: 1011–1027.

17. Swinyard Wr, Ak Kau, Hy Phua. Happiness, Materialism, and Religious Experience in the US and Singapore. *Journal of Happiness Studies* 2001; 2: 13-32.
18. Belk Russell W. Materialism: Trait Aspects of Living in the Material World. *Journal of Consumer Research*. 1985;12: 265-287.
19. I Burroughs J E, Rindfleisch A A. Materialism and well-being: A conflicting values perspective. *Journal of Consumer Research*, 2002; 29: 348-370.
20. Zarifian Fereshteh. Development of a self-knowledge program with Sadra's approach and evaluation of the effectiveness of its education on increasing spiritual intelligence and reducing secularism, Master Thesis, Ferdowsi University of Mashhad. 2013 (Persian).
21. Akbari Allah Reza, Fathi Ashtiani Ali. A Study of the Relationship between Secularism and Mental Health. *Scientific-Research Journal of Religious Psychology*. 2009; 3(2): 104-143 (Persian).
22. Ebrahimi Narges, Shahabizadeh Fatemeh. Mental health model in relation to secularism and death anxiety. National Congress of Family Pathology (National Festival of Family Studies), 2014 (Persian).
23. Bakhshi Nia Shirin. Investigating the Factors Affecting the Forced Purchase of Women: A Case Study of Women's Clothing in Hamadan, M.Sc. Thesis. Payame Noor University of Hamadan. 2016 (Persian).
24. Mohammadzadeh Barazandeh Nasrin. The Relationship between Self-Efficacy and Mental Health among Athletic and Non-Athletic Female High School Students in Tabriz, Thesis for Obtaining a Master's Degree from the Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Department of Motor Behavior. Tabriz University. 2016 (Persian).
25. Shabani Bahar Gholamreza, Yelfani Ali, Gharleghi Sajjad. Determining the relationship between the source of control and general health of student-athlete students and non-athlete non-athlete University of Tehran. *Journal of Sports Management*. 2010;7: 43-59 (Persian).
26. Seyed Ahmadi Mohammad, Keiwanlu Fahimeh, Kooshan Mohsen, Mohammadi Rauf Mostafa. Comparison of mental health status in athlete and non-athlete students. *Journal of Sabzevar University of Medical Sciences and Health Services*. 2010;17 (2): 116-122 (Persian).
27. Ramezani Fereydoun, Hejazi Massoud. Comparison of mental health, resilience and mental toughness in athletes and non-athletes. *Journal of Clinical Psychology and Personality (Behavior Scholar)*. 2017; 15(1): 157-166 (Persian).
28. Hojjati Mohammad Baqer. Islamic Education. Press 7. Tehran: Islamic Propaganda Organization Publications, 1994 (Persian).
29. Shafranske E P, Sperry L. Addressing the spiritual dimension in psychotherapy: Introduction and overview. In L. Sperry & E. P. Shafranske (Eds.), *Spiritually oriented Psychotherapy* (pp. 11-29). Washington, DC: American Psychologic Association. 2005.